

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ І ТУРИЗМУ УКРАЇНИ

Державний методичний центр навчальних закладів
культури і мистецтв України

ОСНОВИ СУЧАСНОЇ ХОРЕОГРАФІЇ

(Джаз-модерн-танець, популярні масові танці)

Програма
для вищих навчальних закладів культури і мистецтв
І-ІІ рівнів акредитації

Спеціальність “Хореографія”

Київ – 2006

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ І ТУРИЗМУ УКРАЇНИ

Державний методичний центр навчальних закладів
культури і мистецтв України

ОСНОВИ СУЧАСНОЇ ХОРЕОГРАФІЇ
(Джаз-модерн-танець, популярні масові танці)

Програма
для вищих навчальних закладів
культури і мистецтв I-II рівнів акредитації

Спеціальність
“Хореографія”

Спеціалізація
“Народна хореографія”

Україна
Державний методичний центр
навчальних закладів культури
і мистецтв України
Ідентифікаційний код 30524246
01032 м.Київ,
Бул.Шевченка 50-52
№ _____
" _____ " _____ р.

Київ 2006

Видання здійснено на замовлення Державного методичного центру
навчальних закладів культури і мистецтв України

ОСНОВИ СУЧАСНОЇ ХОРЕОГРАФІЇ

(Джаз-модерн-танець, популярні масові танці)

Програма для вищих навчальних закладів культури і мистецтв
І–ІІ рівнів акредитації. – Київ: “Фірма “ІНКОС”, 2006. – 20 ст.

Укладач

О. А. Плахотнюк – викладач Львівського
державного училища культури і мистецтв

Рецензенти:

А. А. Хазан – художній керівник Народного
ансамблю сучасного естрадного танцю “Ритми
часу” Львівського державного Палацу
естетичного виховання учнівської молоді

О. М. Маковій – викладач Тульчинського
училища культури

Відповідальний
за випуск

Т. Ф. Стронько

Редактор

Л. М. Трачук

© Плахотнюк О. А., 2006
© Державний методичний
центр навчальних закладів
культури і мистецтв, 2006

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Нині в хореографічному мистецтві все більше знаходить застосування і розвиток сучасний танець, з найрізноманітнішими стилюзовими напрямками. Тут і джаз, і модерн, і популярні вуличні танці з хіп-хопом, брейк-денсом і т. д. У дитячих позашкільних закладах, школах, навчальних установах різного рівня акредитації створюються гуртки, студії, ансамблі сучасного танцю, для яких потрібні професійні, висококваліфіковані керівники, викладачі, балетмейстери. Тому виникає потреба навчати майбутнього спеціаліста-хореографа, який знає і розирається в основних напрямках і стилях сучасного танцювального мистецтва.

Предмет “Основи сучасної хореографії” (джаз-модерн-танець, популярні масові танці) викладається на IV курсі спеціалізації “Народна хореографія” і є одним із базових предметів підготовки спеціаліста в галузі хореографічного мистецтва.

Дана програма складена з урахуванням стандартів вищої освіти Міністерства науки і освіти України і матеріалів практичних семінарів “Європейська танцювальна зустріч”, що відбувались у серпні 2003, 2004, 2005 роках, м. Варшава, Польща, з навчальних програм: джаз-танець, модерн-танець, фанк-джаз-танець.

Мета курсу “Основи сучасної хореографії” (джаз-модерн-танець, популярні масові танці) – засвоєння студентами основ сучасного хореографічного мистецтва, оволодіння навиками виконання танцю, координацією рухів, фізичне підготовлення танцівника – виховання пластичної культури тіла, органічності, вільноті руху.

Завдання курсу “Основи сучасної хореографії” (джаз-модерн-танець, популярні масові танці) – оволодіти практичними навичками з джаз-модерн-танцю, диско, хіп-хоп-танцю. Вивчити правильно проводити розігрів (ізоляція, партер, крос (вправи в русі по діагоналі залу), виконувати танцювальні комбінації різних стилів, розрізняючи їх, вміти імпровізувати і на практиці застосовувати отримані знання.

До циклу вивчення входить теоретично-лекційний, практично-лабораторний курс, самостійна робота студентів, що надає можливість вивчити питання з історії виникнення, розвитку сучасної хореографії, оволодіти практичними навичками та вмінням виконання хореографічних елементів сучасної хореографії.

Запропонована програма включає в себе такі розділи: тренаж сучасної пластики, джаз-модерн-танець, популярний масовий танець, стилі диско, хіп-хоп, імпровізація та самостійна робота студентів.

Форми контролю знань студентів:

- практичний показ;
- усні відповіді;
- тестування;
- контрольні завдання;
- залік (теоретичне опитування і практичний показ);

Вивчається предмет на IV курсі, в VII–VIII семестрі.

На навчальний курс відводиться:

Курс, навчальний семестр	Кількість годин				Примітка
	Теоретичні заняття	Практично- лабораторні	Самостійна робота	Форма контролю	
IV курс, VII с.	3	23	22		
IV курс, VIII с.	2	32	26	Залік.	
Всього	5	55	26		
Всього на курс	60				
Всього на цикл	108				

У програмі надається орієнтовний розподіл годин за темами, які можуть бути змінені на рішенням циклової комісії хореографічних дисциплін та затверджені навчальною частиною училища.

Орієнтовний навчально-тематичний план

№	Теми	Кількість годин				Примітка.
		Всього	Теорем. заняття	Практ. лабор.	Самост. робота	
	IV курс, VII семестр.					
1.	Розділ I. Джаз-модерн-танець. Вступ. Джаз-модерн-танець – вид сучасної хореографії. Виразні засоби джаз-модерн-танцю.	5	2	–	3	
2.	Історія виникнення та розвиток джаз-модерн-танцю.	3	–	–	3	
3.	Злиття та взаємний зв'язок різних стилів і напрямків в джаз-модерн-танці.	3	–	–	3	
4.	Структура побудови тренажу джаз-модерн-танцю.	3	–	–	3	
5.	Основні положення та позиції рук, ніг, корпуса.	3	1	1	1	
6.	Тренаж на середині залу. Методика вивчення вправ на середині залу.	8	–	6	2	
7.	Партерний тренаж. Методика вивчення партерного тренажу.	6	–	4	2	
8.	Крос (танцювальні вправи в русі). Методика вивчення вправ у русі.	8	–	6	2	
9.	Вивчення танцювальних комбінацій, хореографічних етюдів джаз-модерн-танцю.	9	–	6	3	
10.	Всього годин у семестр:	48	3	23	22	

№	Теми	Кількість годин				Примітка.
		Всього	Теорем. заняття	Практ. лабор.	Самост. рбота	
11.	IV курс, VIII семестр.					
12.	Розділ II: Популярні масові танці.					
13.	Вступ. Вуличні танці (street dance-pop) – (популярні) танцювальні напрямки сучасної хореографії.	3	2	–	1	
14.	Культура “хіп-хоп” (танець хіп-хоп, брейк-данс, електрик-бугі).	3	–	–	3	
15.	Танець диско. Характеристика, історія виникнення і розвитку.	3	–	–	3	
16.	Фольк-джаз (народний танець у стилі джаз-модерн).	3	–	–	3	
17.	Організації, спілки, які займаються розвитком сучасного хореографічного мистецтва.	3	–	–	3	
18.	Тренаж сучасної пластики.	8	–	6	2	
19.	Базові рухи танцю хіп-хоп.	6	–	4	2	
20.	Базові рухи танцю диско.	6	–	4	2	
21.	Вивчення танцювальних комбінацій, хореографічних етюдів танцю хіп-хоп, диско.	11	–	8	3	
22.	Елементи імпровізації та вільної пластики.	14	–	10	4	
23.	Всього в семестр	60	2	32	26	
24.	Всього на курс групових занять	60				
25.	Всього на цикл	108				

Короткий зміст основних тем програми “Основи сучасної хореографії” (джаз-модери-танець, популярні масові танці)

Теоретично-лекційний курс.

Тема: Вступ. Джаз-модери-танець – вид сучасної хореографії. Виразні засоби джаз-модери-танцю.

Що таке джазовий танець? Місце джазового танцю в сучасній хореографії. Значення пози, жесту, міміки, пантоміми як виразних засобів у джазовому танці.

Тема: Історія виникнення та розвиток джаз-модери-танцю.

Африкансько-американське коріння джазового танцю. Розвиток африканського танцю на американському континенті поч. XVI століття. Вплив “білих” на культуру негрів-рабів. Взаємозв’язок та вплив сучасної джазової музики на подальший розвиток джазового танцю. Модерн-танець-причина виникнення. Перші виконавці танцю модерн. Злиття танцю модерн і джазового танцю.

Тема: Злиття та взаємний зв’язок різних стилів і напрямків в джаз-модери-танці.

Збагачення виразних засобів джаз-модерн-танцю елементами національних культур різних країн світу. Вплив фольклорних культур на танець. Взаємний зв’язок з іншими видами сучасної хореографії та іншими жанрами хореографічного мистецтва.

Тема: Структура побудови тренажу джаз-модери-танцю.

Основні складові частини уроку джаз-модерн-танцю: екзерсис на середині залу, партерний тренаж, стриби і танцювальні комбінації. Методичні вимоги до проведення уроку. Принципи джаз-модерн-танцю: ізоляція та поліцентрії, поліметрії та поліритмії, напруження та розслаблення, розширення та звуження.

Тема: Вуличні танці (street dance – pop) (популярні) – танцювальні напрямки сучасної хореографії.

Вуличні танці (street dance – pop) (популярні) – танцювальні напрямки сучасної хореографії, які виникли завдяки вуличній культурі. Естрадний танець – вид сценічного танцю, невелика хореографічна сцена, передбачена для виконання на естраді, в концертах. Може мати

за основу будь-який із жанрів хореографічного мистецтва (класичний, народний, бальний, джазовий танець і т. д.).

Тема: Культура “хіп-хоп” (танець хіп-хоп, брейк-денс, електрик-бугі).

Мистецький напрям “хіп-хоп”. Історія виникнення і розвитку. Характерна музика для танцю, перші виконавці. Стильові особливості лексичного матеріалу. Костюми виконавців. Брейк-денс поділяється на нижній та верхній.

Деякі назви елементів танцю брейк:

Up rock – танцювальна боротьба (битва), де танцівники, не торкаючись один одного, імітують боротьбу.

Top rock – танцювальний стиль, вертикальна робота ногами (стоячи). Spins – обертання.

Backspin – обертання на спині.

Head spin – обертання на голові.

Freezes – фрізи – завмирання, зупинка в одному положенні під час танцю.

Верхній брейк-денс, або інакше його називають електрик-бугі (або боді-попнінг).

Танцівники рухаються, імітуючи механічні рухи роботів, найрізноманітніших механізмів, гострі електричні рухи, різноманітні протікання хвиль, ізоляцію, елементи пантоміми, удар струмом, фіксовані кроки, мультиплікацію, маріонетки та інші.

Важливо в стилі електрик-бугі показати більше ніж два різноманітних методи руху, та при цьому виконувати їх граційно, з індивідуальним баченням, з гармонією музики, танцю, костюма.

Тема: Танець диско. Характеристика, історія виникнення і розвитку.

Музичний напрям диско. Історія виникнення і розвитку стилю диско. Перші виконавці танцю диско. Конкурси з танцю диско. Костюми виконавців. Стильові особливості лексичного матеріалу танцю диско.

Тема: Фольк-джаз (народний танець у стилі джаз-модери).

Хореографічне мистецтво пройшло складний шлях еволюційного розвитку. Першоджерелами танцю були різноманітні рухи, жести, що

пов’язувалися з трудовими процесами, спостереженнями людини за природою, враженнями від навколошнього світу. На формування тієї чи іншої танцювальної культури впливали умови життя народу, його традицій, релігійні вірування, кліматичні умови і т. д.

Народно-сценічний танець – твір народної хореографії, що зазнав певної художньої обробки і виконується на сцені. Лексичний матеріал народного танцю напружений, лаконічний, має яскраво виражений національний колорит. Кожна національна хореографічна культура має певний комплекс рухів і своєрідну специфічну манеру їх виконання. Наприклад, для української танцювальної чоловічої лексики характерні дві ознаки – природний дар танцюриста до стрибків, зльтов, та віртуозних низових рухів (присядок, повзунів, закладок тощо). Грузинському чоловічому танцю властиві церілетебі (рухи на пальцях ніг), мухлілетебі (рухи на колінах), хтомебі (стрибок). Узбецькому, калмицькому – плечова техніка і т. д.

Основні прийоми обробки танцювального фольклору в сучасному стилі, аналіз та стилізація танців різних народів світу. Популяризація та використання стилізованого фольклору в комерційних формах танцю – шоу-балетах, танцювальних ревю.

Тема: Організації, спілки, які займаються розвитком сучасного хореографічного мистецтва.

- Комітет із сучасних танців Української Ради Танцю (УРТ).
- Спілка хореографів України.
- Асоціація сучасного та естрадного танцю України (АСЕТУ).
- Асоціація любителів танцювального мистецтва (дитячі громадські організації).

Різноманітні:

- Громадські організації (федерації) спортивного танцю, які мають регіональні та обласні статуси.
- Федерація акробатичного рок-н-ролу України
- Обласні, районні, міські відділи культури і мистецтв.
- Методичні центри відділу культури і мистецтв.
- Танцювальні центри.
- Спортивно-танцювальні клуби і так далі.

Практично-лабораторний курс

На практично-лабораторних заняттях слід звернути увагу на методично правильний показ конкретних рухів та вміти дати правильну музичну розкладку комбінацій, які вивчаються. Велике значення має робота з концертмейстером при поясненні нового матеріалу. Також потрібно опрацювати передання характеру, манери виконання, подачі танцю. Приділяти увагу драматургічним законам побудови твору: експозиція, зав'язка, розвиток дії, кульмінація, розв'язка. Місце хореографічного матеріалу для практичного застосування, давати опис костюму, характеризувати створювані художній образ, при використанні реквізиту чи інших допоміжних засобів наголошувати на їх значенні і цілі використання в тій чи іншій роботі.

Джаз-модерн-танець – форма сучасного танцю, який має прикладний характер, часто використовується у сучасному мистецтві і потребує професійних виконавців, що вимагає постійно вдосконювати технічно-виконавську майстерність артистів ансамблю танцю. Потрібно працювати не лише над теоретично-методичними заняттями студентів, а й над їх практичними навикиами та вміннями виконувати танцюальні рухи, варіації і танцюальні номери.

IV курс, VII семестр

Тема: Основні положення та позиції рук, ніг, корпуса.

Основні позиції та положення рук, ніг і корпуса в джаз-модерн-танці. Поняття “паралель” в I, II, VI позиціях ніг. “Завернуті” позиції ніг. Комбіновані позиції ніг. Великі та малі положення рук, кисті рук та положення пальців.

Тема: Тренаж на середині залу. Методика вивчення вправ на середині залу.

- Принцип “ізоляції”. Вправи на “ізоляцію”. Поняття “акцент”, “імпульс”.
- Група рухів для розвитку рухливості шийних хребців:
  - а) нахили голови вперед-назад, вбік;
  - б) розвороти голови в сторони;
  - в) кругові рухи головою.
- Група рухів для розвитку плечового суглоба:

- а) підняття плечей верх – опускання вниз;
- б) рух плечима вперед-назад;
- в) кругові рухи плечима;
- г) зміщення плечей відносно центру корпуса.
- Група рухів для розвитку суглобів рук та для розвитку елементарної координації:
  - а) кругові рухи зі зміною напрямку руху;
  - б) вправа “хвиля”.
- Рухи для розвитку рухливості діафрагми:
  - а) положення “контраст – реліз”;
  - б) положення бокової “контракції”;
  - в) вправа “хвиля” в корпусі (вперед, назад, вбік).
- Рухи для кульшового суглоба:
  - а) фіксовані рухи;
  - б) плавні рухи;
  - в) “вісімка”.
- Група рухів для рухливості колінного та гомілковостопного суглобів.
- Вправи для розвитку координації: принцип “поліцентрії”. Комбінації, що побудовані за цим принципом.
- Елементи екзерсису на середині залу. Специфіка виконання у джаз-модерн-танці.
- *demi and grand plie* в поєданні з *port de bras* з виконанням положень *contraction and release*.
- *battement tendu and battement jete* в поєданні з поворотами голови і роботою рук, положень *contraction and release*.
- елементарні рухи, побудовані на кроках, роботі корпуса, голови, рук.

Тема: Партерний тренаж. Методика вивчення партерного тренажу.

- Вправи для розвитку розтяжки ніг.
- Вправи сидячи з рівною спиною.
- Вправи на перегин корпусу з *contraction and release*.
- Джазовий шпагат, вправи для посилення шпагату.
- Прості перекати, правила виконання.
- Вправи лежачи на боку.
- Вправи на перегин корпусу. Підготовка до “містка”.

- Вправи для розвитку гнучкості спини з використанням положень корпусу *contraction and release*, “діагональ”.
- Вправи для розвитку сили м'язів живота.

Тема: Крос (танцювальні вправи в русі). Методика вивчення вправ у русі.

- З просуванням по діагоналі залу.
- Крок в *grand plie*.
- Крок в *grand plie* з підняттям на півпальці.
- Крок з затягуванням ноги на підйом.
- Простий танцювальний крок, з просуванням по прямій залу.
- Простий танцювальний крок з *grand battement jete*.
- Підготовчі вправи для виконання стрибків. Стрибки.
- Крохи в оберті. *Chaine* (шене).

Тема: Вивчення танцювальних комбінацій, хореографічних етюдів джаз-модери-танцю.

На основі вивченого матеріалу створюються комбінації, етюди на вдосконалення техніки та майстерності виконання.

IV курс, VIII семестр

Тема: Тренаж сучасної пластики.

Вивчення нових сучасних танців, не має значення в якому стилі, вимагає попереднього підготовчого процесу, подібного до класично-го танцю, народно-сценічного танцю, спортивного танцю і т. д. В залежності від стилю та напрямку, в якому працює той чи інший колектив, базових знань педагога, використовується тренаж (екзерсис) для розігріву, навчання і формування необхідних опорно-рухових навиків учнів. Безперервний процес розвитку нових танців, лексичного матеріалу, викликає необхідність спеціального тренажу і постійного повнісння його новими елементами. Для більш раціонального навчання, освоєння нового матеріалу і щоб заняття мали найбільшу віддачу з кожним наступним уроком, необхідно визначити рівень підготовки учнів. Умовно виділяються чотири рівні підготовки залежно від можливостей, рівня підготовки учнів:

- нульовий;
- підготовчий;

- базовий;
- професійний.

Відповідно до рівня підготовки учнів підбираємо і комплекс вправ тренажу сучасної хореографії. Та основні принципи побудови тренажу залишаються без значних змін для всіх рівнів підготовки, – середня тривалість тренажу 45–60 хвилин:

- розігрів м'язів 5–10 хвилин;
- основний комплекс вправ 15–25 хвилин;
- партерна частина тренажу 10–15 хвилин;
- крос (вправи в русі по лініях та діагоналі залу) 10–20 хвилин.

В кінці кожного уроку необхідно мати декілька хвилин для відновлення дихання, розслаблення м'язів, релаксації.

Тема: Базові рухи танцю хіп-хоп.

Нор (хоп) – крок-підскок, “робоча” нога, як правило, в положенні біля коліна.

Танець хіп-хоп. Темп музики 20–30 тактів в хвилину, 80–120 ударів – повільний хіп-хоп. 26–30 тактів в хвилину, 104–120 ударів – швидкий хіп-хоп.

Назви рухів і саме їх виконання характерне стрибковою дією, типовим зіскоком, коливаннями, розширеннями; виконується головним чином з акцентом на восьмих ноти.

Базові рухи – це ті танцювальні рухи, з яких у подальшому складаються танцювальні варіації. Вивчаємо їх поступово, об’єднуючи в “вісімки” (виконання на два такти, 4/4).

Тема: Базові рухи танцю диско.

Темп музики 33–35 тактів у хвилину, 132–140 ударів у хвилину.

Термін “диско” включає в себе велику кількість різноманітних стилів, починаючи від тих видів танцю, які танцюють на вечорах і дискотеках з друзями, і закінчуючи віртуозними, атлетичними видами танцю для професіоналів. Всі ці стилі об’єднують те, що вони виконуються під популярну музику. Базові рухи – це ті танцювальні рухи, з яких у подальшому складаються танцювальні варіації. Вивчаємо їх поступово, об’єднуючи в “вісімки” (виконання на два такти, 4/4).

Тема: Вивчення танцювальних комбінацій, хореографічних етюдів танцю хіп-хоп, диско.

На основі вивченого матеріалу створюються комбінації, етюди на вдосконалення техніки та майстерності виконання.

Тема: Елементи імпровізації та вільної пластики.

Вправи на звільнення напруження тіла. Імпровізація і хореографія. Імпровізація як танцювальна техніка. Імпровізаційний “діалог”. Складання танцювальної фрази. Поняття простору, часу, форми. Вправи на відчуття сценічної рівноваги, пози. Вправи на використання можливостей оточуючого простору.

ТЕМИ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

СТУДЕНТІВ З ПРЕДМЕТА

“Основи сучасної хореографії (джаз-модерн-танець, популярні масові танці)”

1. Джаз-модерн-танець – вид сучасної хореографії.
2. Виразні засоби джаз-модерн-танцю.
3. Історія виникнення та розвиток джаз-модерн-танцю.
4. Злиття та взаємний зв'язок різних стилів і напрямків у джаз-модерн-танці.
5. Структура побудови тренажу джаз-модерн-танцю.
6. Основні положення та позиції рук, ніг, корпусу.
7. Африкансько-американське коріння джазового танцю.
8. Розвиток африканського танцю на американському континенті поч. XVI століття.
9. Модерн-танець, причина виникнення.
10. Перші виконавці танцю модерн.
11. Вплив фольклорних культур на танець.
12. Естрадний танець – вид сценічного танцю.
13. Вуличні танці (street dance – pop) (популярні) – танцювальні напрямки сучасної хореографії.
14. Популярні масові танці.
15. Культура “хіп-хоп” (танець хіп-хоп, брейк-денс, електрик-буґі).
16. Відпрацювання елементів брейк-денсу.
17. Техніка виконання різних стилів електрик-буґі.

18. Танець диско. Характеристика, історія виникнення і розвитку.
19. Організації, спілки, які займаються розвитком сучасного хореографічного мистецтва.
20. Елементи імпровізації та вільної пластики.
21. Костюми виконавців танців у стилі джаз-модерн, хіп-хоп, диско.
22. Музичний напрям диско.
23. Історія виникнення і розвитку стилю диско.
24. Перші виконавці танцю диско.
25. Конкурси з танцю диско, хіп-хоп.
26. Аналіз та стилізація танців різних народів світу.
27. Популяризація та використання стилізованого фольклору в комерційних формах танцю – шоу-балетах, танцювальних ревю.
28. Драматургічні закони побудови твору: експозиція, зав'язка, розвиток дії, кульмінація, розв'язка.
29. Основні принципи джаз-модерн-танцю – “ізоляція”. Поняття “акцент”, “імпульс”.
30. Тренаж сучасної пластики.
31. Тренаж на середині залу.
32. Партерний тренаж.
33. Крос (танцювальні вправи в русі).
34. Вивчення танцювальних комбінацій, хореографічних етюдів джаз-модерн-танцю, танців хіп-хоп, диско.
35. Вправи на звільнення напруження тіла.
36. Імпровізація і хореографія.
37. Імпровізація як танцювальна техніка.
38. Імпровізаційний “діалог”.
39. Вільна пластика.
40. Фольк-джаз (народний танець у стилі джаз-модерн).
41. Лексичний матеріал народного танцю під призмою сучасної хореографії.
42. Спілка хореографів України (історія створення, представники спілки, завдання, цілі).
43. Відпрацювання базових рухів танців сучасної хореографії.
44. Оволодіння технікою релаксації.

Критерії оцінювання знань студентів

Початковий рівень навчальних досягнень.

1 бал. – Студент частково виконує вправи екзерсису, елементарні танцювальні рухи, музично-слухові завдання. Вміє рухатися ритмічно з одночасним поплескуванням сильних долей в такті, відтворювати найпростіші елементи маршу, танцювальної музики.

2 бали. – Студент вміє виконувати незначну частину вправ екзерсису, не завжди демонструє досконалі знання танцювальної азбуки (основних позицій рук і ніг, вправи екзерсису для рук, ніг). Виконує незначну частину колективно-порядкових вправ і ритмічних вправ.

3 бали. – Студент здатний виконувати окрім колективно-порядкові та ритмічні вправи під супровід різноманітних творів з конкретним виважом настрою (веселий, сумний, спокійний), але не завжди демонструє впевненість у пластичному відтворенні виражених музичних засобів (повільно, швидко, помірно, дуже швидко), іноді не володіє навичками виконання ритмічних танцювальних вправ у різних темпах.

Середній рівень навчальних досягнень.

4 бали. – Студент знає і вміє відтворювати колективно-порядкові і ритмічні вправи, вправи екзерсису лише в помірному темпі; уміє виконувати частково доступні танцювальні елементи етюдів, деяких танців. Не завжди вміє розрізняти на слух і аналізувати різні танцювальні рухи.

5 балів. – Студент вміє відтворювати загальний характер музичних образів елементами народного, бального, класичного та інших танців, але не завжди вміє виконувати колективно-порядкові і ритмічні вправи у швидкому темпі; недостатньо знає основні позиції рук, ніг. Здатний виконувати нескладні танцювальні комбінації після показу педагога.

6 балів. – Студент вміє відтворювати прості танцювальні кроки (з носка, простиж крок, підскоки), виконувати нескладні вправи екзерсису, допускає неточності та потребує уточнень і допомоги вчителя. Студент не завжди володіє основними положеннями рук в танці. З допомогою вчителя вміє виконувати нескладні танцювальні етюди в усіх зазначених у програмі видах (балльних, класичних, народних, сучасних, історико-побутових).

Достатній рівень навчальних досягнень.

7 балів. – Студент недостатньо володіє основними танцювальними рухів, нескладними танцювальними вправами, етюдами, комбінаціями

з танців, елементами музичної грамотності; не завжди точно розрізняє на слух танцювальні жанри: вальс, полька (бігунець), галоп і тому подібне. Спостерігаються помітні позитивні зміни у творчій діяльності. Студент вміє виконувати нескладні танцювальні вправи, етюди.

8 балів. – Студент вміє передавати (з допомогою вчителя) відмінність у засобах вираження художніх образів (їх характеру і настрою) через виконання елементів класичного або іншого танцю, але демонструє механічне виконання, йому бракує власної творчості, прояву мислення. Після показу вчителем студента досить повільно відтворює на практиці художні образи, виражаючи особливості кожного з виконуваних етюдів, танців. Студент не завжди вміє самостійно відтворювати варіанти танцювальних вправ, елементів танців, що вивчалися напередодні.

9 балів. – Студент вільно володіє елементами хореографічного екзерсису, колективно-порядковими та ритмічними вправами, але допускає несуттєві неточності, що потребують зауваження чи корегування. Трапляються поодинокі недоліки у відтворенні танцювальних елементів. Студент не завжди вміє самостійновідтворювати танцювальні етюди.

Високий рівень навчальних досягнень.

10 балів. – Студент уміє виразно відтворювати фрагменти з танцювальних постановок елементами танцю, допускаючи при цьому несуттєві неточності; не завжди обґрунтовано вміє словесно аналізувати сюжетну основу танцю, відтворювати її характер і настрій засобами танцювальної лексики. Вказані неточності може виправляти самостійно.

11 балів. – Студент уміє використовувати набуті знання, уміння і здібності у нових творчих завданнях. Здатний вільно імпровізувати власне виконання на задану тему, самостійно відтворювати хореографічні постановки, що пропонуються.

12 балів. – Студент на основі глибоких знань і вмінь елементів танців, сприйняття і аналізу танцювальної музики вміє самостійно відтворювати і виконувати різні хореографічні постановки, композиції (етюди, ігри, завдання, танцювальні комбінації) як засіб вираження певного художнього образу. Студент самостійно і творчо використовує набуті танцювальні навички, уміння та власні здібності у творчій діяльності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Закон України “Про вищу освіту”. Міністерство освіти і науки України. / Під ред. Хоменка М.П. – К., 2004.
2. Стандарт вищої освіти Міністерства освіти і науки України. – Київ.
3. Організація навчально-виховного процесу. Досвіт роботи навчальних закладів І – ІІ рівня акредитації. / Під ред. Хоменка М. П. – К., 2004.
4. Боттомер П. Учимся танцевать / Перевод с англ. К. Молькова. – М.: ЭКСМО-Пресс, 2001.
5. Бочарникова Э. Страна волшебная – балет. – М.: Детская литература, 1974.
6. Ваганова А. Основы классического танца. – Л.: Искусство, 1963.
7. Гуменюк А. І. Українські народні танці. / Під ред.. Вірського П. П. – К.: Наукова думка, 1969.
8. Дункан А. Танец будущего. Моя жизнь. – К.: Наука, 1986.
9. Энциклопедия. Балет. / Глав. редакт. Ю. Н. Григорович. – М.: Советская энциклопедия, 1981.
10. Зайцев С. Основи народно-сценічного танцю (частина I). – К.: Мистецтво, 1975.
11. Зайцев С. Основи народно-сценічного танцю (частина II). – К.: Мистецтво, 1976.
12. Колмир Д. Л. Становление джаза. – М.: Искусство, 1964.
13. Конен. Рождение джаза. – М.: Искусство, 1964.
14. Летфуллин И. С. Как быстро сесть на шпагат. Спецупражнения. – Набережные Челны; издательство Каменского политехнического института, 1988
15. Лисицкая Т. Пластика. Ритм. – М.: Советський композитор, 1990.
16. Никитин В. Ю. Модерн-джаз танец. Этапы развития. Метод. техника. – М.: Один из лучших, 2004.
17. Пуринова Т. В., Баликова А. В., Иванникова О. В. Учите детей танцевать – М.: Владос, 2003.
18. Современность в танце. Сборник. – М.: Искусство, 1964.
19. Ткаченко Т. Народные танцы. – М.: Искусство, 1975.
20. Федорова Л. Н. Африканский танец. – М.: Наука, 1986.
21. Фокин М. Против течения. – Л.-М.: Искусство, 1962.
22. Шереметьева Н. Танец на эстраде. – М.: Искусство, 1985.
23. “Освіта”. Творче об’єднання “Глазур” (часопис). – від 8–15 листопада 2000.
***
24. Bernad A., Wessel-Therhron B. Taniec jazzowy – by wydawnictwo ISKRY; Warszawa, 2000.
25. Wiszniewski W. Uzdrowiajacy taniec. – Bialystok, 2003.

Навчальне видання

ОСНОВИ СУЧАСНОЇ ХОРЕОГРАФІЇ
(Джаз-модерн-танець, популярні масові танці)

Програма для вищих навчальних закладів культури і мистецтв
I-II рівнів акредитації

Укладач О. А. Плахотнюк

Формат 60×84/16. Папір офсетний. Друк офсетний.
Ум. друк. арк. 1,16. Наклад 100 прим.

Видавництво “Фірма “ІНКОС”
14116, м. Київ, вул. Маршала Рибалка, 10/8;
Тел./факс: (044) 206-47-29, 206-47-21
E-mail: inkos@carrier.kiev.ua,
inkos@ln.kiev.ua

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру видавців, виробників і розповсюджувачів видавничої продукції № 2006 від 04.11.2004 р.